

Ervaringen en behoeftes van artrosepatiënten in het voortraject van een totale knieprothese

Inleiding

Jaarlijks heeft ongeveer 25% van de Nederlandse bevolking boven de 55 jaar last van knieklachten [1]. Artrose is een degeneratieve aandoening waarbij er geleidelijk kraakbeenverlies, synoviale ontstekingen, sclerose en osteofyten op kunnen treden. Het kraakbeenverlies leidt tot gewrichtsstijfheid, zwelling, instabiliteit en (start)pijn dat resulteert in een verminderde mobiliteit [2,4-6]. In 2005 was 68,4% artrose de hoofddiagnose van het totaal aantal knieprotheses [15].

Bij het Orthopedisch Centrum Maxima (OCM) is een zorgpad gecreëerd waarin het intramurale behandeltraject en de nazorg van totale knieprothesepatiënten staat beschreven. Tot op heden is het voor het OCM nog onbekend van welke zorgconsumptie de patiënten in het voortraject gebruik maken, welke ervaringen ze daarbij hebben beleefd en welke behoeftes ze erbij hebben. Ook is het voor het OCM nog onbekend met welke verwachtingen de patiënten het centrum binnenkomen met betrekking tot de voorbereiding, de operatie, de nazorg en de uitkomsten.

Methode

Om inzicht te krijgen in de ervaringen, behoeftes en verwachtingen van de patiënten binnen het OCM wordt er kwalitatief onderzoek verricht. Er zijn acht patiënten geïnterviewd worden door middel van semigestructureerde diepte-interviews. De topics die gebruikt zijn, zijn: *zorgconsumptie in voortraject, ervaringen in voortraject, behoeftes in voortraject en verwachtingen traject OCM*. De interviews werden getranscribeerd en geanalyseerd (open en axiaal coderen) dat leidde tot een aantal thema's die antwoord gaven op de onderzoeksvraag. Er werd een member-check naar de patiënten gestuurd.

Onderzoeksvraag

Hoofdvraag

Wat zijn de ervaringen en behoeftes van artrosepatiënten vanaf 45 jaar tijdens het voortraject dat doorlopen is voordat de beslissing tot een totale knieprothese operatie genomen wordt?

Deelvragen

- Wat is de zorgconsumptie van artrosepatiënten vanaf 45 jaar tijdens het voortraject dat doorlopen is voordat de beslissing tot een totale knieprothese operatie genomen wordt?
- Welke verwachtingen hebben artrosepatiënten vanaf 45 jaar in het voortraject gehad en welke verwachtingen hebben ze na het intakegesprek?

Resultaten

Na het analyseren van de interviews zijn er acht topics naar voren gekomen die antwoord geven op de onderzoeksvraag. Deze topics zijn: *huisarts, orthooped, beeldvormende onderzoek, conservatieve behandeling, medicamenteuze behandeling, operatieve behandeling, informatie en communicatie*. Hieronder worden per topic de belangrijkste resultaten weergegeven, deze worden onderbouwd door citaten.

Huisarts

Behoeftes aan behandeling of hulpmiddel die klachten vermindert.

"een.. hulpmiddel krijg zodat het allemaal wat makkelijker en beter gaat worden." D2

Behoeftes aan meer behandelopties, adviezen en informatie van huisarts.

"ook adviezen krijgen van je kan dit doen" D7

Conservatieve behandeling

Veel patiënten hebben fysiotherapie en/of hulpmiddelen voorgeschreven gekregen.

"Diclofenac en krukken om de knie te ontzien." D7

Verwachtingen klachten verminderen na conservatieve behandeling.

"Nou ik hoop dat die brace in ieder geval helpt de komende jaren.." D8

Orthopedie

Enkele patiënten hebben wachttijd OCM als lang ervaren.

"dan kan het snel en anders is de wachttijd een paar maanden." D5

Operatieve behandeling

Veel patiënten hebben in het verleden een meniscus- of kijkoperatie gehad.

"..rond de twintig ben ik aan de meniscus geopereerd.." D6

Veel patiënten verwachtten een knieprothese in de toekomst.

"En dan heb ik nog eventueel die operatie dan." D3

Beeldvormende diagnostiek

Een of meerdere keren röntgenfoto's laten maken.

"..en toen heb ik twee jaar geleden nog een foto laten maken.." D6

Informatie

Patiënten hebben behoefte aan duidelijke diagnose, duidelijk behandeltraject en overeenkomende informatie.

"..dus eigenlijk een antwoord had ik verwacht en die hebben we." D4

Medicamenteuze behandeling

Het merendeel heeft orale medicatie genomen en/of een cortisone-injectie gehad.

"Ik heb diclofenac op reserve liggen" D2

De meeste patiënten hebben de medicatie positief ervaren.

"..een injectie gegeven met cortisone en.. nou dat loste dusdanig de klachten op.." D5

Communicatie

De communicatie is over het algemeen goed ervaren.

"..ja ik vind doktoren niet meer hoog praten zeg maar.." D4

Discussie

Sterke punten:

- Tijdens interviews gebruik gemaakt van semigestructureerde interviews
- Na het interview is een membercheck naar de patiënt gestuurd → hierin staat een samenvatting van het interview
- Werving → steekproef gebaseerd op ervaring

Zwakke punten:

- Tijdens het coderen geen gebruik gemaakt van een observator die de objectiviteit waarborgt
- Patiënten geworven van één orthooped
- Kleine steekproefgroep door tijdgebrek

Aanbevelingen

Aanbevelingen in beroepspraktijk

- Cursus informeren huisartsen over artrose en bestaande richtlijnen.
- Patiënten die in het verleden een meniscusoperatie hebben ondergaan om de twee jaar een screeningsvragenlijst sturen, vanaf een leeftijd van 45 jaar.

Aanbevelingen vervolgonderzoek

- Kwalitatief onderzoek naar de kennis van huisartsen over artrose en de bestaande richtlijnen.
- Kwalitatief onderzoek naar de ervaringen en behoeftes van de huisartsen over de informatievoorziening.
- Kwalitatief onderzoek naar de ervaringen, verwachtingen en behoeftes van patiënten van andere knie orthopeden binnen het OCM.

Tabel 1: aanbevelingen

Conclusie

Hoofdvraag:

Patiënten hebben behoefte aan een behandeling of hulpmiddel die de klachten vermindert. Ook hebben ze behoefte aan een duidelijke diagnose, duidelijk behandeltraject en overeenkomende informatie. Enkele patiënten ervoeren de informatievoorziening bij de huisarts als minder goed. Verder hebben de meeste patiënten de conservatieve behandeling goed ervaren.

Deelvragen:

Uit de resultaten is gebleken dat de patiënten zorg ontvingen van een huisarts, fysiotherapeut, radiologisch laborant en orthooped. Veel patiënten ondergingen een meniscusoperatie of kijkoperatie. Verder zijn er röntgenfoto's gemaakt van de knie bij de patiënten. Er werden ontstekingsremmende medicatie en cortisone-injecties voorgeschreven. Ook werden er hulpmiddelen voorgeschreven. De resultaten laten zien dat de patiënten verwachtten dat de pijn en klachten verminderen na een conservatieve behandeling. Verder verwachtten veel patiënten in de toekomst een knieprothese operatie te moeten krijgen.

Referenties

1. Peat G, Mccarney R, Croft P. Knee pain and osteoarthritis in older adults: a review of community burden and current use of primary health care. 2001;91-7.
2. Kamphoff C., Peter WF., van Doormaal MC., Knoop J, Meerhoff G., Vlieland TP. KNGF-richtlijn artrose heup-knie [Internet]. 2018 [cited 2019 Nov 15]. Available from: www.kngf.nl/kennisplatform.
3. Madaleno FO, Santos BA, Araújo VL, Oliveira VC, Resende RA. Prevalence of knee osteoarthritis in former athletes: a systematic review with meta-analysis. Vol. 22, Brazilian Journal of Physical Therapy. Revista Brasileira de Fisioterapia; 2018. p. 437-51.
4. Musumeci G, Aiello FC, Szychlinska MA, Di Rosa M, Castrogiovanni P, Mobasher A. Osteoarthritis in the XXIst century: Risk factors and behaviours that influence disease onset and progression. Vol. 16, International Journal of Molecular Sciences. MDPI AG; 2015. p. 6093-112.
5. Kamphoff C., Peter WF., van Doormaal MC., Knoop J, Meerhoff G., Vlieland TP. KNGF Factsheet artrose [Internet]. 2018 [cited 2019 Nov 13]. Available from: <https://www.volksgezondheidszorg.info/onderwerp/artrose>.
6. Optimale indicatiestelling voor plaatsen TKP - Richtlijn - Richtlijnen database [Internet]. 2014 [cited 2019 Oct 30]. Available from: https://richtlijnen database.nl/richtlijn/totale_knieprothese/optimale_indicatiestelling_voor_plaatsen_tkp.html